

beležka ob knjigi

Mave Salter

SPREMENJENA TELESNA PODOBA

Vloga medicinske sestre

Ljubljana: Državna založba Slovenija, 1992

Iz uvoda

Knjiga je bila napisana zato, da bi dala medicinskim sestram tekst, ki ga bodo lahko prebirale, kadar bodo imele opravka z bolniki s spremenjeno telesno podobo; zajema številne različne bolezni in poškodbe, prav tako pa tudi zdravljenje, ki lahko pripelje do spremenjene telesne podobe. Knjiga jim bo pomagala, da bodo bolje spoznale koncept posameznikove samopodobe, pa tudi, kako je lahko le-ta popolnoma spremenjena in zato bolnike pogosto pripelje do globokih čustvenih težav. S tem vpogledom naj bi si medicinska sestra ustvarila svoj koncept telesne podobe, prav tako pa naj bi se zavedala z besedami in brez besed izraženih stališč, ki jih lahko posreduje bolnikom, medtem ko jih neguje.

Strokovni kolegij za zdravstveno nego v Sloveniji je knjigo ocenil za veliko pridobitev na področju zdravstva.

Genevieve Painter

ŠOLA ZA MALČKE

Načrtno urjenje otrokovih sposobnosti do tretjega leta starosti.

Prevedli Jasna Vodeb, Anica Uranjek, Dušan Kuhar; ilustrirala Marija Prelog. 1. natis – Radovljica: Didakta, 1991. 148 strani, več risb.

Kot piše v uvodu J. Vodebova kot glavna prevajalka, je bila ta knjiga izbrana za slovensko občinstvo zategadelj, ker prinaša staršem nekoliko drugačne, predvsem pa konkretne napotke, ki jih v drugih tovrstnih

delih doslej nismo bili vajeni. Strokovno preverjena raziskovanja – tudi same avtorice izvirnega dela – kažejo, da se vsaj polovica otrokove inteligentnosti razvije do četrtega leta starosti. K temu razvoju lahko starši (ali vzgojitelji) prispevajo pomemben delež, če se s svojim otrokom čimbolj zblížajo in obenem načrtno spodbujajo njegov psihomotorični in čustveni napredek.

Knjiga je razdeljena na dva dela. V prvem z naslovom »Osnovna pravila za starše« so opisane značilnosti otroškega razvoja v prvem življenjskem obdobju in vplivi zunanje okolja v najširšem pomenu na ta razvoj, pri čemer naj bi bile najpomembnejše prav spodbude staršev. V drugem delu z naslovom »Učni načrt« so opisani praktični postopki za spodbujanje razvoja otroka od rojstva do starosti treh let. Pri tem so posamezne vaje razdeljene na stimuliranje splošnih občutij, vida, sluha in motorike. Te vaje naj bi starši izbirali po svoji presoji iz več predlogov dnevnega načrta za posamezna starostna obdobja. Avtorica priporoča izbiro takih vaj, ki so najbližje navadam posameznega dojenčka ali večjega otroka. Posamezen program lahko več dni zapored ponavljamo ali pa ga zamenjamo z drugim, alternativnim. Vodi naj nas predvsem odzivanje samega otroka, ki naj pri tem kaže užitek, ne pa utrujenosti ali celo odpora. Pri otroku, starejšem od enega leta, zajemajo vaje poleg že omenjenih spodbud tudi urjenje čutil, posnemanje, predstavljalivost, zavedanje samega sebe, domišljajske igre, reševanje problemov in učenje govora. Pri dveh letih dodamo že uporabljenim nalogam še vzgajanje samostojnosti in občutka za čas, ocenjevanje fizikalnih količin, recimo teže itn. Na koncu knjige najdemo še seznam igrac, priporočljivih za posamezna življenjska obdobja.

Delo, po svetu že dolgo znano kot Baby School, je kot nalašč namenjeno sodobni severnoameriški in evropski družini z malo otroki ali celo z enim samim. V družinskih skupnostih prejšnjih generacij s številnim naraščanjem so mlajši otroci nehote posne-

mali svoje starejše bratce in sestrice ter tako pri njih »hodili v enajsto šolo pod mostom« – kot bi lahko dejali z našim Ivanom Cankarjem. Starejši so skrbeli za mlajše, obenem pa so bili vsi tako ali drugače vključeni v najrazličnejša družinska opravila, čim so naredili prve korake. Današnji starši večinoma niti ne vedo več, kaj naj bi z otrokom, zlasti v prvem letu, pravzaprav počeli. Navodilo o izkazovanju čimveč ljubezni pač ne zadostuje in zato postaja večkrat zgolj kliše. Prav tu vstopa Painterjeva, psihologinja z il-linojske univerze, s svojo »šolo«, ki pa je kajpak ne smemo vzeti popolnoma dobesedno. Navsezadnje si je tudi težko predstavljati povprečne starše, ki bi vzdržali pri vsakdanjem treningu svojega malčka kar tri leta skupaj. Vendar je v predstavljeni knjigi toliko koristnih nasvetov, da morajo slehernega

vzgojitelja navdušiti za iskanje in odkrivanje skritih zmožnosti svojega varovanca.

Šolo za malčke priproča pisec teh vrstic (tudi zaradi dobrih izkušenj z njo v »domači praksi«) predvsem materam in očetom, koristila pa bo tako vzgojiteljicam v vrtcih in drugih varstvenih ustanovah kot medicinskim sestram in zdravnikom na otroških oddelkih ter v dispanzerjih, skratka, prišla bo prav vsem, ki se tako ali drugače ukvarjajo z vzgojo in nego otroka v prvih letih življenja.

Slovenski prevod, ki so ga opravili in priredili po nemški izdaji trije klinični psihologi, je ustrezen. Risbe, narejene po izvirnih ilustracijah, so še dokaj nazorne; ob siceršnji lepi opremi knjige bi se želeli le nekoliko bolj lično naslovnico.

Dr. Jurij Kurillo